

5. సదిశల లబ్ధాలు

IPE : 1 VSAQ & 1 SAQ & 1 LAQ = 2 + 4 + 7 = 13 Marks

అదిశా(బిందు)లబ్ధం Vs సదిశ(వజ్ర) లబ్ధం

	అదిశా లబ్ధం	సదిశా లబ్ధం
1)	$\vec{a} \cdot \vec{b} = \vec{a} \vec{b} \cos \theta$	$\vec{a} \times \vec{b} = \vec{a} \vec{b} \sin \theta \hat{n}$
2)	$\cos \theta = \frac{\vec{a} \cdot \vec{b}}{ \vec{a} \vec{b} }$	$\sin \theta = \frac{ \vec{a} \times \vec{b} }{ \vec{a} \vec{b} }; \hat{n} = \frac{\vec{a} \times \vec{b}}{ \vec{a} \times \vec{b} }$ \vec{a}, \vec{b} లకు లంబంగా, k పరిమాణం గల సదిశ $k \left(\frac{\vec{a} \times \vec{b}}{ \vec{a} \times \vec{b} } \right)$ $\vec{a} \times \vec{b} \neq \vec{b} \times \vec{a}$ కాని $\vec{a} \times \vec{b} = -\vec{b} \times \vec{a}$
3)	$\vec{a} \cdot \vec{b} = \vec{b} \cdot \vec{a}$ (స్థితిమితర ధర్మం)	$\vec{a} \times \vec{a} = \vec{0}$
4)	$\vec{a} \cdot \vec{a} = \vec{a} ^2 = a^2$	\vec{a}, \vec{b} లు సమాంతరాలు $\Rightarrow \vec{a} \times \vec{b} = \vec{0}$
5)	\vec{a}, \vec{b} లు లంబములు $\Rightarrow \vec{a} \cdot \vec{b} = 0$	$\vec{i} \times \vec{i} = \vec{0}, \vec{j} \times \vec{j} = \vec{0}, \vec{k} \times \vec{k} = \vec{0}$
6)	$\vec{i} \cdot \vec{j} = 0, \vec{j} \cdot \vec{k} = 0, \vec{k} \cdot \vec{i} = 0$ $\vec{i} \cdot \vec{i} = 1, \vec{j} \cdot \vec{j} = 1, \vec{k} \cdot \vec{k} = 1$	$\vec{i} \times \vec{j} = \vec{k}, \vec{j} \times \vec{k} = \vec{i}, \vec{k} \times \vec{i} = \vec{j}$
7)	$\vec{a} = a_1 \vec{i} + a_2 \vec{j} + a_3 \vec{k}; \vec{b} = b_1 \vec{i} + b_2 \vec{j} + b_3 \vec{k}$ అయిన $\vec{a} \cdot \vec{b} = a_1 b_1 + a_2 b_2 + a_3 b_3$	$\vec{a} = a_1 \vec{i} + a_2 \vec{j} + a_3 \vec{k}; \vec{b} = b_1 \vec{i} + b_2 \vec{j} + b_3 \vec{k} \Rightarrow \vec{a} \times \vec{b} = \begin{vmatrix} \vec{i} & \vec{j} & \vec{k} \\ a_1 & a_2 & a_3 \\ b_1 & b_2 & b_3 \end{vmatrix}$
8)	ప్రతిక్షేపణలు: (i) \vec{a} మీదకు \vec{b} ప్రతిక్షేపణ = $\frac{\vec{a} \cdot \vec{b}}{ \vec{a} }$ (ii) \vec{a} మీదకు \vec{b} ప్రతిక్షేపణసదిశ = $\frac{(\vec{a} \cdot \vec{b}) \vec{a}}{ \vec{a} ^2}$ (iii) \vec{a} మీదకు \vec{b} లంబాంశ = $\vec{b} - \frac{(\vec{a} \cdot \vec{b}) \vec{a}}{ \vec{a} ^2}$	(సదిశా) వైశాల్యాలు: (i) \vec{a}, \vec{b} లు అసన్న భుజాలుగా గల సమాంతర చతుర్భుజ వైశాల్యం = $ \vec{a} \times \vec{b} $ (ii) \vec{d}_1, \vec{d}_2 లు కర్ణాలుగా గల సమాంతర చతుర్భుజ వైశాల్యం = $\frac{1}{2} \vec{d}_1 \times \vec{d}_2 $ (iii) \vec{AC}, \vec{BD} లు కర్ణాలుగా గల చతుర్భుజ వైశాల్యం = $\frac{1}{2} \vec{AC} \times \vec{BD} $ (iv) ΔABC వైశాల్యం = $\frac{1}{2} \vec{AB} \times \vec{AC} $

- 2) తలం యొక్క అభిలంబరూపపు సదిశా సమీకరణం $\vec{r} \cdot \vec{n} = p$, ఇక్కడ \vec{n} అనునది ఆదిబిందువునుండి తలంనకు గల యూనిట్ అభిలంబ సదిశ మరియు p అనునది ఆదిబిందువు నుండి తలంనకు గల లంబదూరం.
- 3) A(\vec{a}) అనే బిందువు గుండా పోవుచూ \vec{n} అనే సదిశకు లంబంగా ఉండే తల సమీకరణం $(\vec{r} - \vec{a}) \cdot \vec{n} = 0$ లేదా $\vec{r} \cdot \vec{n} = \vec{a} \cdot \vec{n}$
- 4) $\vec{r} \cdot \vec{n}_1 = p_1, \vec{r} \cdot \vec{n}_2 = p_2$ అనే తలాల మధ్య కోణం $\theta = \cos^{-1} \frac{\vec{n}_1 \cdot \vec{n}_2}{|\vec{n}_1| |\vec{n}_2|}$